

MAKRO GÖRÜŞ

Enflasyon

Eylül 2021

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Eylül'de tüketici fiyatları endeksi (TÜFE) gıda fiyatlarındaki artışların hız kesmesiyle piyasa ortalama beklentilerinin hafif altında artarken, detaylar görünümüne dair karışık sinyaller verdi. Genel TÜFE aylık enflasyonu Eylül'de %1,3 gelirken, yıllık enflasyon Temmuz'daki %19,3'ten %19,6'ya yükseldi.

Geride kalan ayda gıda fiyatlarındaki artışın hız kesmesi ve giyimde geçmiş yıllar ortalamasının aksine yaşanan gerileme manşet enflasyonu sınırladı. Eylül'de sadece %0,5 oranında aylık enflasyon kaydedilen gıda ve alkolsüz içecekler grubundan genel enflasyona 0,1 yüzde puanlık sınırlı katkı geldi. İşlenmiş gıdada yıllık enflasyon yatay kalırken, taze sebze ve meyve öncülüğünde işlenmemiş gıda fiyatlarındaki gerileme bu sonuca yol açtı. Geçmiş yıllarda Eylül'de fiyatların artış gösterdiği giyim ve ayakkabı grubunda bu yıl ortalama fiyatlar %0,2 gerileyerek genel enflasyonu sınırladı. Ay genelinde fiyat artışının en yüksek olduğu ana grup %5,1 ile eğitim olurken, birikimli etkilerin öne çıktığı konut, mobilya ile lokanta ve otel gruplarında genel olarak enflasyonist baskı sürdü. Dünya genelinde enerji piyasasındaki fiyat hareketleri konuta yönelik doğalgaz ve elektriğe henüz yansımaya da odun ve kömür fiyatlarında hızlı artış şeklinde kendini gösterdi.

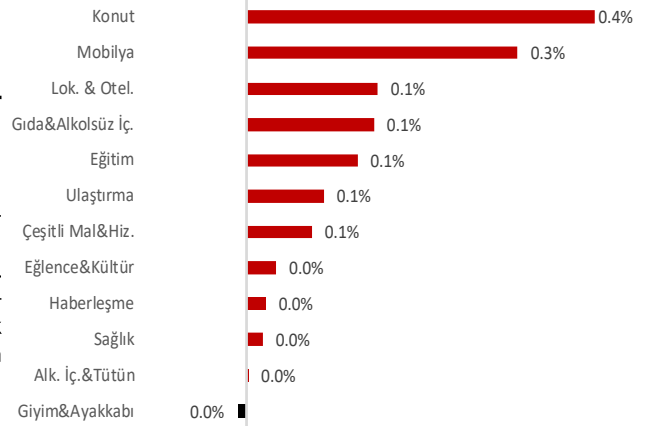
Eylül'de mal fiyatlarında yıllık enflasyon yatay kalırken, hizmetlerde yükseliş sürdü. Mal fiyatlarında aylık enflasyon Eylül'de %1,1 seviyesinde gelirken, yıllık enflasyon %21,9'da yatay kaldı. Enerji grubunda yıllık enflasyon yükselişini sürdürürken, gıda ve alkolsüz içecekler ile temel mallar enflasyonundaki yavaşlama dikkat çekti. Eylül'de hizmetlerde aylık enflasyon %1,6 olurken, yıllık enflasyon %13,9'dan Mayıs 2019 sonrası en yüksek seviye olan %15,1'e çıktı. Haberleşme hizmetleri yıllık enflasyonundaki yavaşlamaya rağmen, diğer hizmet kategorilerinde enflasyon yükselmeye devam etti. Ulaştırma hizmetlerinde fiyatlar aylık bazda %2,8 artarken, yıllık enflasyon %11,4'ten %15,2'ye çıktı. Lokanta ve otel grubunda aylık fiyat artışları %2,2 ile önceki aya göre sınırlı bir yavaşlama gösterse de hala yüksek seyretti ve yıllık enflasyon %23,3 ile yeni bir rekor seviyeyi gördü. Kirada ortalama fiyatlar %1,6 artarken, yıllık enflasyon %10,2'den %10,9'a yükseldi. Eylül'de mevsimsellikten arındırılmış verilerin üç aylık ortalaması momentumun mal fiyatlarında gerilediğini gösterirken, hizmetlerde yataya yakın bir görünüm ortaya çıktı.

Çekirdek göstergeler Eylül'de yeniden yükselişe geçerken, momentum göstergelerinde düşüş sürdü. Eylül'de B endeks aylık bazda %1,5 artarken, yıllık enflasyon %18,5'ten %18,6'ya yükseldi. Aynı dönemde C endekste aylık artış %1,5 olurken, yıllık enflasyon %16,8'den %17,0'a çıktı. Öte yandan, B ve C endekslerin momentumu ile yayılım göstergeleri Eylül'de gerileyerek manşet rakamların tersine bir tablo çizdi.

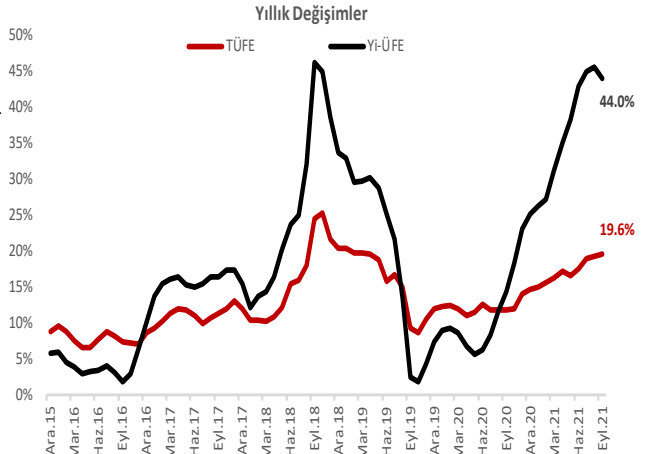
Yurtiçi üretici fiyatları endeksi (Yİ-ÜFE) Mayıs 2020 sonrası ilk kez geriledi. Eylül'de Yİ-ÜFE bir önceki aya göre %1,5 artarken, genel ÜFE yıllık enflasyonu Ağustos'taki %45,5'ten 15 ay sonra ilk kez gerileyerek %44,0'a indi. Böylece ÜFE-TÜFE arasındaki fark 26,3 yüzde puandan 24,4 yüzde puana geriledi. Bu dönemde imalat sanayi ÜFEde aylık artış %1,6 olurken, imalat sanayi yıllık enflasyonu %45,4'ten %43,7'ye düştü. Ana sanayi grupları içerisinde enflasyonist baskı, enerji ve dayanıklı tüketim malı dışında genel olarak ivme kaybetti.

Eylül'de gıda ve giyim enflasyonunun geçmiş yıllar ortalamalarının altında kalması manşet enflasyonu sınırladı. Aynı zamanda, ana eğilim göstergelerindeki ılımlı yavaşlama bazı ürünlerde enflasyonist baskının hız kesmeye başlamış olabileceğini gösterdi. Ancak çekirdek enflasyon göstergelerinin tümünde yaşanan yükselişler fiyat dinamiklerine dair karışık bir tablo çizdi. Bununla birlikte, yakın dönem kur hareketi ve enerji fiyatlarındaki yükselişler ile hizmetlerdeki KDV indirimlerinin uzatılmamasının enflasyona beklenen iyileşmeyi sınırlayabileceğini değerlendiriyoruz. İç talepteki yavaşlamanın ılımlı kaldığı bu ortamda küresel faktörler ve beklentilerdeki katılık ile enflasyonda düşüşün orta vadede sınırlı kalabileceğini tahmin ediyoruz.

TÜFE Aylık Enflasyonuna Katkıları - Eylül

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

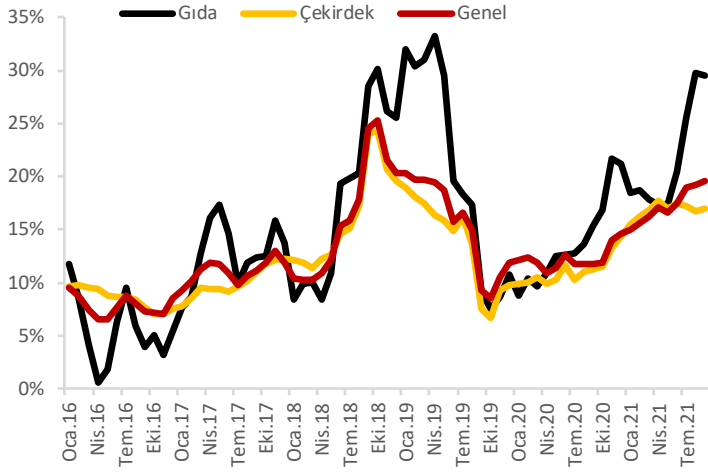

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

	Aylık Değişimler		Yıllık Değişimler	
	Eyl-20	Eyl-21	Ağu.21	Eyl-21
Genel TÜFE	0.6%	1.3%	19.3%	19.6%
Gıda	-1.4%	0.3%	29.8%	29.5%
Çekirdek Enflasyon	1.3%	1.5%	16.8%	17.0%
Mallar	1.1%	1.1%	21.6%	21.6%
Enerji	0.5%	2.2%	20.7%	22.8%
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	1.7%	1.2%	16.6%	16.0%
Hizmetler	0.6%	1.6%	13.9%	15.1%
Genel ÜFE	2.6%	1.5%	45.5%	44.0%
İmalat Sanayi	2.8%	1.6%	45.4%	43.7%
Ara Mali	3.6%	1.6%	54.7%	51.6%
Dayanıklı Tüketim Mali	2.6%	2.7%	29.1%	29.3%
Dayanaksız Tüketim Mali	1.8%	1.5%	31.5%	30.5%
Enerji	0.0%	1.9%	59.4%	62.4%
Sermaye Mali	2.9%	2.0%	27.5%	26.3%

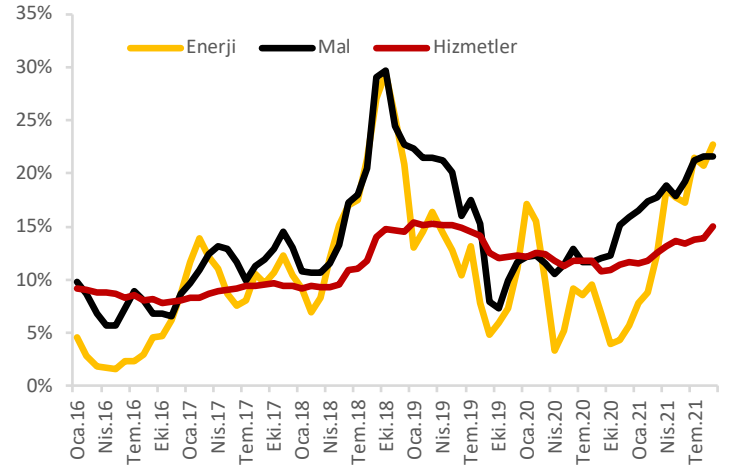
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Yıllık Değişimler

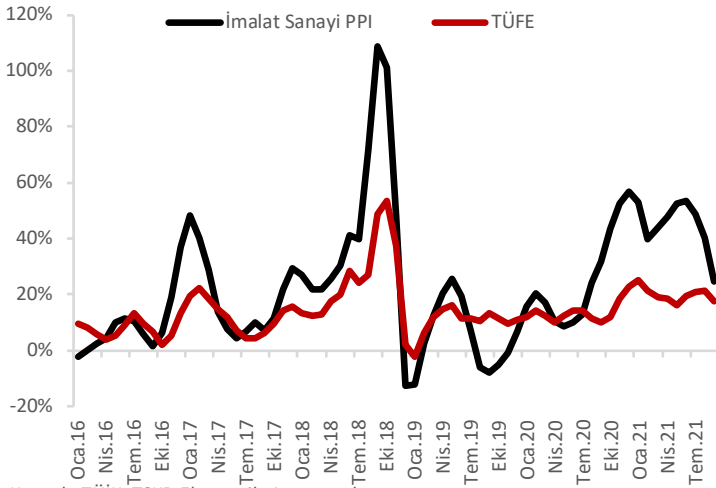
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Yıllık Değişimler

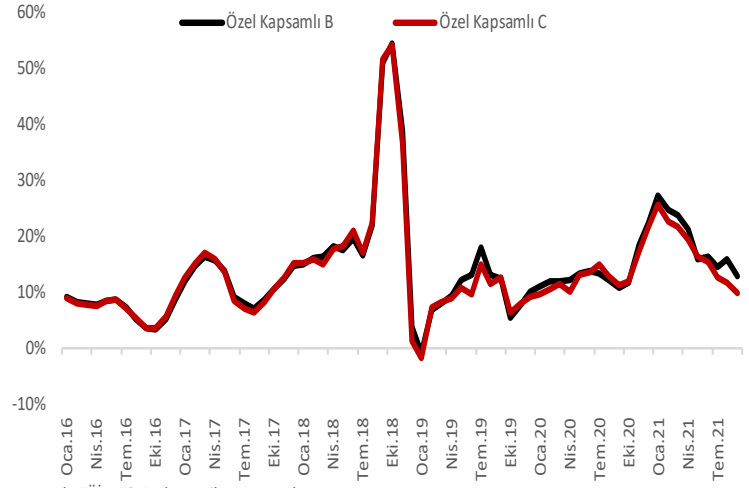
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Mev. Ard. Yıllıklandırılmış Değişimler - 3 Aylık Ort.

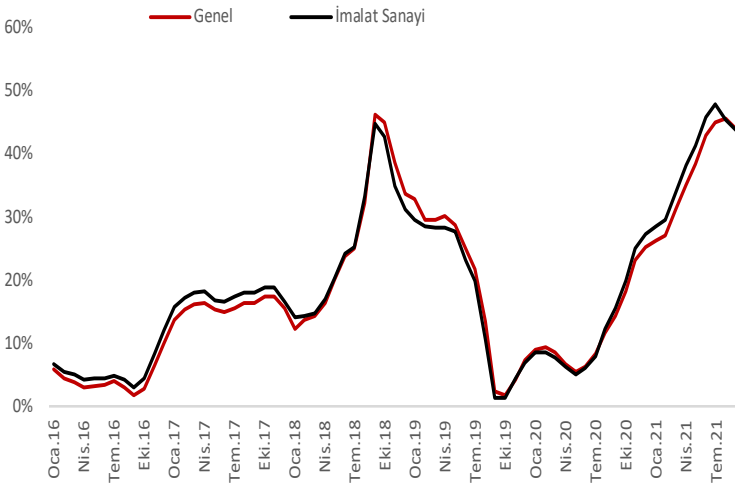
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Mev. Ard. Yıllıklandırılmış Değişimler - 3 Aylık Ort.

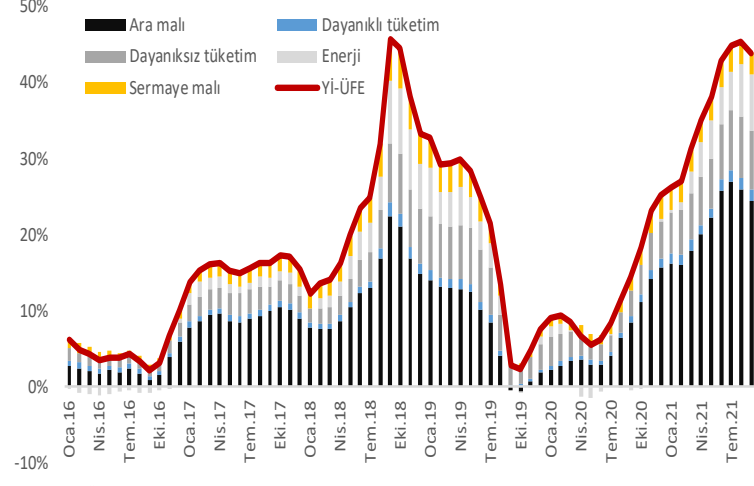
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Yurtiçi ÜFE Yıllık Değişimleri

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

ÜFE Yıllık Değişime Katkıları

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2021 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonlan olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

